

ИЗТОКЪ

Тарифа на обявитъ:
официално по 2 лв. на кв. см.
сѣдебни по 1 лв. на дума:
трѣг. реклами, честитки,
некролози, об. за годѣжъ
и др. по споразумение
Абонаментъ 80 лева
за година
Адресъ: в. „Изтокъ“
Сливень

Броя 2 лв.

Седмичникъ за политико-общественъ и културенъ нивотъ.

Редактира комитетъ

ДОБРЕ ДОШЛИ!

Едва ли биха могли дългитъ слова да изразятъ по добре силата и дълбочината на чувствата, които въ днешния моментъ преизпълнятъ нашитъ сърдѣца, отколкото краткитъ, но сърдечни думи— „Бъдете добре дошли!“

Едва ли ще има за насъ—Сливенското учителство, по-тържественъ день, по-голямъ празникъ, отколкото утрешния день, въ който ние ще посрѣгнемъ нашитъ скъпи гости, нашитъ драги колежки и колеги отъ братския помисли и чувства славянски народъ, съ сърдечнитъ думи— „Добре дошли!“

Нашата радостъ е голъма, безгранична, и свѣтълъ празникъ за насъ е утрешниятъ день—не само, защото между насъ ще бждатъ нашитъ колежки—учителкитъ отъ хубавата Прага—гражданкитъ на единъ славенъ и културенъ народъ, не само защото голъма е честта, която се прави на родния ни градъ, не само, защото ние истински ще се насладимъ отъ затрогващата пѣсенъ на голъмитъ артисти, но и защото въ утрешното празненство ние виждаме символа на сблизение, единение не само съ една сродна организация, но символъ на сблизение, на единение между два братски народа.

Утрешниятъ день е голъмъ празникъ не само за насъ учителитъ, голъмъ празникъ не само за нашия градъ, но единъ голъмъ празникъ за българския народъ, култура и родна пѣсенъ. Ето защо, дългъ се налага на всички насъ—учители, граждани, българи да дадемъ изразъ на нашето съзнание за голъмото значение на утрешното тържество, като отворимъ своитъ сърдѣца за учителя, гражданина и представителя на Великия народъ, да кажемъ—както знае само славянското сърдѣце да казва:

„Бъдете добре дошли между насъ, скъпи гости колежки и колеги!“

„Добре дошли, гражданки и граждани на хубава златна Прага!“

„Добре дошли, културни творци на великия братски народъ!“

Славянска пѣсенъ насъ навтъкъ ни свързва.
Бъдете добре дошли!!

ОТЗВИ

ВИЕНА: Хорътъ се отличаващ се съ извънредна музикалность, твърда дисциплина, вѣрно и точно изпълнение, чиста интонация и динамика.

ВАРШАВА: Той е единъ отъ най-добритъ хорове въ Европа.

ПАРИЖЪ: Хорътъ ни накара да обикнемъ чехския народъ много повече отъ всички съюзни договори на дипломатитъ.

ХАВРЪ: Съвършенството на изпълнението и богатството на гласовѣтъ ни изненада.

Сърдечно приветствуваме потомцитъ на нашитъ първоучители на тоновото изкуство

в. „Изтокъ“

Bud' te nám srdecně vítáni, potomci našich prvňich učitelů hudebního umění

v. Izток.

Пражкия учителски дамски хоръ

Учителитъ въ Чехословашко сж известни като добри музиканти. Между тѣхъ има мнозина съ висше музикално образование. Учителитъ—пѣвци иматъ нѣколко дружества, между които е и това на „Пражкитъ учителки“, основано въ 1912 г. отъ проф. Спилка. Подъ ржководството на проф. М. Долежилъ презъ 1914 год. то доказа, че има единъ отъ най-добритъ чехски хорове. Следъ провъзгласяването независимостта на Чехословашко, презъ 1918 год. дружеството почва отново своята дейность и достига голъми успѣхи.

Дружеството брои 50 членки. Сегашниятъ диригентъ—Методи Виметалъ, вѣщо владѣе своя хоръ, и дава възможность да се добиятъ най-финнитъ нюанси, каквито сж възможни въ женскитъ гласове. Вокалнитъ упражнения се ржководятъ отъ г-жа Фирлингерова—Пршиходова, бивша учителка по пѣние въ Виенската консерватория. Хорътъ изнася всѣка година концерти въ Прага и другитъ чехски градове. Въ 1932 год. той взе участие въ международнитъ пѣвчески състезания въ Амстердамъ и се класира на едно отъ първитъ мѣста.

Сжщото дружество е имало въ Виена, Полша, Франция и Холандия нѣколко турнета, които сж завършили блѣстящо. Критичитъ навсѣкжде сж добре оценили неговитъ стремѣжи въ областта на вокалната музика. Хорътъ ще даде единъ концертъ въ Сливень утре вечеръ—недѣля. Сивенци се ползуватъ съ името на приятели и ценители на музиката. Ето случаи да оправдаятъ това си име.

ДИРИГЕНТА

МЕТОДИ ВИМЕТАЛЪ

Роденъ 1895 г. отъ видно чехско семейство. Баща му Алоисъ Л. Виметалъ билъ композиторъ. Още младъ се посветил на музиката. Билъ ученикъ на диригента проф. Крычка и на композитора Пизка.

Заемалъ длъжността втори диригентъ на пражкия хоръ „Сметана“, съ който обиколилъ цѣла Европа.

Музикалното си образование продължилъ при проф. Ф. Спилка, проф. Р. Весели, въ Парижъ—въ „Ecole normale de musique“, както и при руския диригентъ Н. Малко.

Ржководилъ пѣвческия хоръ „Соколъ“, пѣвческия хоръ „Лумиръ“, пѣвческия хоръ „Лукасъ“, камерния дамски хоръ и пражкия пѣвчески хоръ „Кршижковский“ до 1928, когато билъ поканенъ за диригентъ на „пѣвческото дружество на пражскитъ учителки“.

Чехскитъ и чужди критики добре оценяватъ неговата музикалность и художествени интерпретации.

ЧЕХОСЛОВАШКΙΑ МУЗИКАЛЕНЪ ЖИВОТЪ

Музиката на чехословацитъ не е строго и изискано национална—тя е универсална въ своитъ композиционни основи, благодарение на географическото и културно социално положение на Чехия. Тя е предимно общоевропейска. Въ тази страна нѣкога сж работили Хайднъ и Моцартъ и сж се ползували съ особено внимание, независимо отъ тѣхната нѣмска чистокръвность. Благодарение на това обстоятелство, както и на възможността на чехитъ да си служатъ съ сръднѣвковния религиозенъ римски хоралъ, върху който се създаде голъмата европейска музика, тѣ попаднаха въ твърде благоприятни условия за култивирание на една всестранна и дълбока музикалность, която имъ роди гения на Бедрихъ Сметана, Янъ Дворжакъ, Леошъ Яначекъ, Янъ Белла и съвременницитъ Рудолфъ, Карелъ, Вайнбергеръ, Мартину, Сукъ и десетки модернисти, които удивляватъ европейския свѣтъ съ своята продуктивность и оригиналность. Най-важния белегъ на пословичната чехославска музикалность е съюза на пѣвческитъ дружества въ Чехия, Словашко и Моравия, който въ 1928 година, презъ априлъ, отпразднува съ единъ фестивалъ своята 60 годишнина. Въ този фестивалъ—продължилъ цѣли три дни въ грамадни концертни зали на Прага за 30,000 слушатели съ сцени за 6,000 изпълнители, 3,000 жени и мъже сж взели участие при женски хорове, 4 смѣсени и 9 мъжки, заедно съ огроменъ оркестъръ. Изпълнени сж били 16 композиции въ широка, обработена форма въ единъ день само отъ 2 1/2 часа—при ненадмината

ДОБРЕ ДОШЛИ, СЪЖПИ ГОСТИ!

Тъкмо когато бадемитъ цвятъ и зюмбюлитъ разливатъ ароматенъ дѣхъ, Вие—вдѣхновени пѣвци отъ Златна Прага, дъщери на Фьорстѣра, генилния Сметана, Дворжакъ, Рудолфъ Карела, Леошъ, Яначека, Лудвигъ Куба и др. майстори на великото тоново изкуство—идвате при насъ, най-скромнитъ и малки Ваши сестри и братя, да ни осѣните съ чара и благодатта на ангелската пѣсенъ, благоволенieto и възторга.

Въ страшнитъ дни на човѣшката безпѣтица и на фаталнитъ усилия за миръ или война на народитъ, Вие избрахте пътя на красотата за спасение и истинско щастие. Затуй, Вие съ вашето изкуство сте истинскитъ и вѣчни мироносци, които разливате еля на скръбта и радостта върху гробищата на ожесточението, и вливате въ душитъ на мъртъвцитъ елексира на новия животъ, на новото възкресение.

Ние ви посрѣщаме съ копнеж на чакацитъ радостъ и разтукъ, защото сме слушали за магията на Вашето изпълнение за Вашата приказна дисциплина, за Вашия високъ духъ и знаменателна пѣсенна любовеобилность. Чакаме Ви съ възторга на великата славянска душа и племенародственостъ и взаимность. Като Ви приветствуваме съ най-сърдечното „Добре дошли скъпи всеславянски сестри“, пожелаваме Ви блѣстящъ успѣхъ и приятни впечатления! Родна пѣсенъ насъ на вѣтъкъ ни свързва!

Сливенския Народенъ Хоръ „Добри П. Чинтуловъ“.

дисциплина въ соколски стилъ на една маса отъ 6,000 изпълнители! Грамадния съборенъ хоръ отъ 5,000 души, който е трѣбвало да изнесе монументалната кантата на Янъ Белла „Ианошикова сватба“, се е справилъ съ работата си само при две ансамблови репетиции, въпрѣки техническитъ ъ трудности и разнородностьта на хоровия апаратъ. При това диригента ъ Дръ Д. Орелъ, професоръ въ Братислава е билъ само любитель музикантъ! Не току тѣй се казва за всѣки чехъ пѣвецъ, че е едновременно и артист и великолепенъ изпълнител.

Още отъ 1811 въ Прага е открита консерватория—първа въ сръдна Европа. Сжщата консерватория, която даде и на насъ най-добритъ музиканти, и сжщия народъ, който до скоро ни продоволствуваше съ капелмайстори и отъ който и Бетховенъ нѣкога останалъ смаенъ, кога о видѣлъ, какъ неговии обикновени свирачи за удоволствие и подъ открито небе чудесно изпълнявали единъ неговъ септетъ.

Само такъвъ народъ може да се запази непожтнатъ въ сърдѣцето на културна Европа и заслужено да получи свободата си!

В. Д.

ПАКЪ ЗА ОБЛАСТНАТА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЦЕНТРАЛА

Писа се, говори се, за значението на областната електрическа централа в Сливенъ. Изтъкна се и стопанския подемъ, който би се явилъ като следствие отъ постройката на тази централа.

Членоветъ на електр. кооп. „Х. Димитъръ“, каквито сж почти всички Сливенски граждани — въ годишното събрание на кооперацията — съзнали голѣмото значение на тази централа, взеха единодушно похвално решение: да се даде мандатъ на управителния съветъ да действува за благоприятното разрешение на болния и намиращъ се въ криза въпросъ и евентуално да се нагърби съ ангажимента да построи тази централа.

Въпроса съ областната електрическа централа е не само тежко боленъ, не само, че е въ криза, но той е и въпроса отъ разрешението на който зависи и редица други въпроси отъ стопански характеръ. Рационализирането, повдигането и създаването на редица мероприятия сж главния лостъ за стопанския подемъ на нашия градъ — а тѣ чакатъ съ нетърпение разрешението на този тѣй жизненъ за всички въпросъ.

Конкретно мисля, че всеки схваща въ какво се състои повдигането на града съ благоприятното разрешение на този въпросъ. Достатъчно е само да се спомене, че евтина електр. енергия е желана отъ всѣки неинъ консуматоръ. Днесъ всѣки гражданинъ с е оплаква, че платилъ този или миналия месецъ 200 — 300 лв. за електрическо осветление, и че ако продължава все така, ще бжде принуденъ да поиска да бжде „откаченъ“ отъ градската мрежа и да се върне пакъ къмъ газовата лампа. Какво ще правятъ и дребнитъ занаятчии, които употребяватъ електр. двигателна енергия, ако нейната цена не се понижи? Фактитъ сж на лице: нови такива консуматори електр. кооперация не може да намѣри, а старитъ такива се постепенно отказватъ и единъ следъ други турятъ купенцитъ на своитъ работилнички. А какво да кажа за голѣмитъ консуматори на електр. енергия, които плащатъ съ десетици хиляди лева месечно? Както се изнесе отъ самитъ тѣхъ, — въ годишното събрание; ако цената на кооперативната електрическа енергия не бжде намалена — то тѣ ще бждатъ принудени да се откажатъ отъ нея, защото ако сами си произвеждатъ — ще я иматъ много по-евтино. На ви-

соката цена на ел. енергия се дължи и сравнителния ѝ малъкъ пласиментъ. Много отъ текстилнитъ и други фабрики отказватъ предлаганата имъ отъ електрическата кооперация енергия, понеже имъ се предлага на цена по-висока отъ тази, на която ще я иматъ като си я произвеждатъ сами. Некои отъ фабрицитъ пъкъ използватъ енергията на кооперацията само въ случай на нужда — когато имагъ повреда на собствениитъ си двигатели. („Белфа“, „Мерино“ и др.) знае се добре че съ увеличение пласимента на електрическата енергия намалява се и нейната цена и обратното — съ намаление пласимента се разпредѣлятъ съответно и разходитъ по нейното добиване върху числото на нейнитъ консуматори, въ зависимостъ отъ консумираната отъ тѣхъ енергия. Значи какво? Искаме евтина електрическа енергия, която ще има голѣмъ пласиментъ отъ тукъ и нейната цена ще спадне още повече.

Ние искаме постройката на областната електрическа централа в Сливенъ защото разрешението на въпроса, погледнато отъ всѣки страна е въ наша полза. Сливенъ е отдалеченъ отъ централата „Адрее“ и тази при мина „Вулканъ“, къмъ които искатъ да го причислягъ, на повече отъ 100 км. Много по-рентабилно въ техническо отношение и по-издържано въ стратегическо — ще бжде ако вмѣсто голѣмитъ и скжли далекопроводи, които биха се построили отъ горнитъ централи до Сливенъ, се построи отдѣлна областна централа. Освенъ че горепоменатитъ далекопроводи биха коствували два и повече пжти отъ колкото постройката на отдѣлна областна централа, нека още не се забравя, че тѣзи далекопроводи ще минаватъ презъ слабо населени мѣста и че амортизацията имъ, тѣхната подрѣжка и загубитъ при пренасянето на енергията ще бждатъ почти изключително за смѣтка на крайния пунктъ — Сливенъ.

Отъ това ясно можемъ да заключимъ, че електрическата енергия произведена въ Сливенъ и намираща широкъ пласиментъ както въ града, така сжщо и въ околията и съседнитъ градове (Н. Загора, Ямболъ, Елхово и Котелъ) ще бжде винаги по-евтина отъ пренесената отъ 100 и повече километра.

Нека се надѣваме, че нашитъ ржководни и решающи факти ще разбератъ, че ние знаемъ, какво искаме, кжде е правото и какво трѣбва да ни се даде!
Инж. Н. Ш.

1,000 лв. премия!

По случай пролѣтния панаиръ, който ще се състои въ гр. Сливенъ на Връбница 21 априль т. г. се устройва

ГОЛѢМЪ НАРОДЕНЪ КОНКУРСЪ

за най-хубавото облекло — народна (селска) женска носия. Конкурсътъ ще се състои въ пазаря — на хорото — предъ зданието на Популярна Банна — въ 11 ч. пр. обѣдъ ще се раздаватъ награди, съ първа премия 1,000 лв.

Поканени сж да присѣтствуватъ селени отъ цѣла България.

РАДОСТНО ЯВЛЕНИЕ

Всѣки, който е следилъ тази годишнитъ събрания на всички кооперативни сдружения въ нашия градъ, не може да не е констатиралъ факта, че въ тия събрания преобладава обща и здрава мисълъ.

Събранieto на Популярната банка, което въ миналото непрекъснато презъ цѣлия денъ минаваше въ шумъ и голословия, тази година въ продължение на три часа прие една спокойна атмосфера завърши съ голѣмо творчество.

Годишното събрание на Електрическата кооперация, което сжщо така въ миналото минаваше при голѣмъ шумъ, тази година при решаването на всички въпроси се чувствуваше мждрата преценка и пълното съзнание, че подкрепяйки управата на кооперацията, всѣки твори собственото си дѣло.

Тжно впечатление направи само въ събранieto на втората кооперация, когато нѣкой се помжчиха да смутятъ явното единомислие у всички по въпроса за реализирането на турбо-електрическа централа въ нашия градъ.

Реализирането на последната, което е отъ голѣмо културно и стопанско значение за града и околията, може да не бжде желана отъ всѣки, но както винаги така и сега при решава неето на толкова отъ голѣмо значение въпросъ за бждещото развитие на нашия градъ, изпъкнаха хора, носители на на задничевъ духъ и рушението съ единствена целъ да спънатъ доброто начинание.

Тѣзи хора, свикнали да чакатъ другитъ да създадатъ, а тѣ да се вмѣкватъ, като герои само за слава, когато видятъ благоприятното развитие на дѣлото, съ прости и непростени срѣдства, заели позата на библейския фарисей, стремятъ се да завзематъ командно положение. По природа свикнали да смѣтатъ всички за чужди, не виждатъ сжществување вьнъ отъ своето, работятъ и действуватъ само за свои облаги, и мислятъ, че тамъ кжде не сж тѣ или не се приематъ предлаганитъ отъ тѣхъ формули, не може да има редъ, напредъкъ, творчество и честност. Тѣзи хора въ миналото, когато господствуваха уличнитъ борби, напоени съ демагогия и шумъ, можаха да намѣрятъ свои последователи, но днесъ, когато надъ вскичко стои не смущавания езикъ на здравия разумъ, чистъ отъ злоба, тѣ не могатъ да намѣрятъ своето приложение въ творческата работа.

Новиятъ редъ, който прогласи за девиза компетентността и здравия погледъ върху всички нѣща, търси хора силни въ своитъ инициативи, взаимна помощ и любовь къмъ родното.

Духътъ на на задничевостъта и рушението не може да намѣри сега тази почва, тѣй като отъ всѣки се изисква да внесе нови идеи въ своята работа, за да може сжщевременно да даде и своята лепта за общото благо на строителството. Схващайки това единодушие у всички при решаване на тѣй важнитъ въпроси и изоставяне езикъ на на задничевия, дерижанъ само отъ своята ненавистъ, като проблѣсци на новия редъ, ние които преминахме школата на миналото, не губимъ надежда и въодушевление, че всички ще се присѣдинятъ къмъ похода на новия животъ, и при решаването на всички въпроси ще преобладава благоразумие и здравъ разумъ.

X.

ДАВА СЕ ПОДЪ НАЕМЪ

КЖЩА солидна въ центъра на града ул. „Раковска“ № 80 съ електричество, водна инсталация, баня, и пр. цѣлъ апартаментъ за фамилиярни господа, офицери или по отдѣлно доктори и прочие.

Андонъ Василевъ

СТЕФАНЪ СТАНЧЕВЪ

ДОБРИ ЧИНТУЛОВЪ

ПОЕТЪ НА СВОБОДАТА
(следва отъ миналия брой и край)

3. Майка и родина
Поетътъ е пѣвецъ на родината и затова чувството му къмъ майката е тѣй силно подчертано. Майката и родината сж единосжщи образи, които еднаковъ силно го вълнуватъ. Въ стихотвор. „Стара майка сж прощава и т. н.“, Чинтуловъ не само, че ни дава едно елегично настроение, но и едно интересно преображение на майката родина:
„Прошавай, синко, много здраве,
едничка рожба на свѣтъ атъ“.

Задъ обикновената, но велика скръбъ на майката, бие сърдцето на родината; тя му нашепва за себе, разгръща му своитъ богатства и му обещава закрила — ще трепва винаги

въ уплаха надъ скиталчеството му. Елегията на поета, макаръ и несвършена по форма, е характерна за поетския му миръ: сждбата раздѣля две сжщества, едно за други мили, че друго зове поета, друго му „сочи съвестъта“, нравственъ дългъ му повелява въ „дѣлагъ“ пжтъ да се нареди. Майката е светица, тя нѣма да намѣри утехе, а върне ли се рожбата ѝ „само нейната могила“ ще найде той. Въ новата ни литература, образътъ на майката намираща талантили въплотители, какъвто е Димчо Дебеляновъ, чиято елегия „да се завърнимъ въ бацината кжща“ вълнува всѣка душа. Върху паралелизма на дветѣ творби може да се говори отдѣлно.

Въ „Изпроводякъ на едного

Българина изъ Одеса“, Чинтуловъ дава пѣленъ лириченъ изразъ на обичъ къмъ родината — майка на духа му:
„Фърчи, фърчи, о друже съ радостъ,
фърчи къмъ роднитъ страни...“

Тамъ вѣтаръ атъ кога повѣе въ сърдца разлива веселба“

Сжщото чувство е изразено и въ „Възпоменание“. Едно временно съ болката му по родината, обаче, избликва и дългътъ му на будителъ. Въ родината „общитѣ братя“ очакватъ „да свѣтне просвѣщение“, „небесний свѣтъ да ги огрѣй“. Поетътъ знае, че нѣкога „български юнаци“ сж „далеко тичали на смъртъ“ и въренъ на тайния гласъ, който го връща къмъ „прадедитѣ времена“, той пише своето бунтовно стихотворение:
„Стани, стани, юнакъ балкански,
Отъ сънь дълбокъ се събуди,

Срещу народа отомански
Ти българитъ поведи!“

Колкото поетъ, толкова и идеологъ на борбата за свобода, Чинтуловъ въ това си стихотворение бие тревога и прямо хвърля семето на отпоръ срещу робството. Той мечеае за дѣла и въ името на този племененъ поривъ, сѣхтъ му повтаря образи и думи, но вгълпява вѣра за подвигъ. И ако стихотворението му „Кжде си вѣрна ти любовь народна?“ е лошъ преводъ отъ грѣцки (споредъ П. Росенъ и др.), нищо не руши неговото значение за времето и връзката му съ основното чувство у поета — всичко за родината.

„Я силенъ пламъкъ ти
плавни,
Та буенъ огньъ разпали
На младитъ въ сърдцата
Да тръгнатъ по гората...“

Ясно се рисува любовьта на поета къмъ бацината земя, както и беззаветния призивъ

къмъ оржжие, така синтетично даденъ по-късно отъ Люб. Каравеловъ.

4. Вѣтъръ ечи
Върховното си чувство за борба, поетътъ изобразява въ пламенитѣ стихове:
„Вѣтъръ ечи, балканъ стене,
Самъ юнакъ на коня
Съ тржба зове своитѣ братя:
Всички на оржжие!
Доиде време, ставайте,
Отъ сънь се пробуждайте...“

И въ това стихотворение звучи съ първична сила възрожденската воля за свобода; предусѣща се епичното начало, което ще се създаде въ дѣлата на народитѣ освободители, като революция на духа!
Който носи мжжко сърдце
И българско име,
Да препаше тънка сабя,
Знаме да развие!“

Наистина, въ предосвободителната ни поезия отъ тѣзи стихове „гърмелъ гърми“, тѣ

